

**THE
C**

**©
L
A
N
K
E
J
A
K
E
E**

TARTU TÜTARLASTE GÜMNAASIUMI ÕPILAS- PERE HÄÄLEKANDJA

Nr. 11.

1. märts 1932.

IV aastakäik.

Väljaandja: Tartu tütarlaste gümnaasium. Pea- ja vastutav toimetaja: Aug. Raud; abi: E. Jaska. Tegev toimetaja: A. Hurt. Toimetuse liikmed: T. Linde, E. Madrats, V. Märtn, L. Raba, M. Suits. Talituse juhataja: V. Käppa. — Kaastööd võtavad vastu toimetuse liikmed igal ajal. — „T. T. G.“ ilmub iga kuu 1. ja 15. päeval, välja arvatud õppetöö vaheajad. Tellimishind: aastatellijaiile 20 senti number, üksiknumbritel tellijaile à 25 senti.

Burši-vaim.

Meie üliõpilaskorporatsioonid on saksa pärandus. Eriti Tartu alma materi korporatsioonid, mis on välja kasvanud balti aadli prassivast härraskultuuri ideoloogiast. Balti aadel oma ideoloogiaga aga on saanud juba arhiivasjanduseks. Aeg on hävitanud selle ebasobiva nähtuse.

Õige suur osa eesti korporatsioonidest jatkab ometi kinnisilmi veel peaaegu täies ulatuses neid balti aadlikkude traditsioone: ikka veel prassingud, lõbude tagaajamised, aja surnuköömine, vaimulagedad „haasimised“, üleolev ülbus, koguni salajased duellid jne. Pole tõusnud veel ühtki korporanti, kes oleks julgenud kõnelda korporatsioonide reformeerimisest, põhjalikust reformeerimisest. On tõsi, et ei ole lihtsalt julgenud vastu rääkida iganenud, ajast mahajäänud eluvõõrastele, orjalikele traditsioonidele, millega ta ennast on sidunud kui korporatsiooni liige. See on aga kurb, väga kurb, et korporantide seas pole niivõrd iseseisvaid, selgelt mõtlejaid päid.

Asjal on aga teine külg, mis on meile, selle lehe lugejaile, palju lähedasem. Ja nimelt see, et korporatsioonide burši-vaim tikub laienema ka keskkooli-õpilaste sekka. Kõige hädaohtlikum selles suhtes on Tartu, sest siin on elavad „eeskujud“ silmade ees ja õhki juba peaaegu igas majas on küllalt mürgistatud korporantlikust, buršilikust tõvest.

Kõneldakse päris tõelikest eel-korporatsioonidest keskkoolide vanemate õpilaste hulgas, mida tõendab nende järkjärguline avastamine keskkoolijuhatajate ja pedagoogide poolt. Enam leidub küll niisuguste kõlupeade koondisi meesõpilaste koolides. Kuid iga tütar-

laste-koolidki pole burši-vaimust vabad. Kõlupäid leidub nendegi hulgas. Need on meel-sastinähitud „külalised“ neis poiste-koondistes. Ja juba teame, millised „külalised“! Kus voolamas lukustatud uste taga „õlu, viin ja šatrootõs“, sealt see eluhävitamine algab, sealt põlvnevad need tarbetud räbal-inimesed, kes hiljem ristiks iseendale, häbiks ja koormaks omastele, seltskonnale, rahvale.

Näed, kuis silmade ees langeb burši-vaimu ohvriks üks ja teine nooruk, kuis langeb kokku varakult üks ja teine alul päris korralik õpilane. Nakatunud buršlikest miasmidest, hakkab õpilane külastama ebasoovitavaid eelpoolmainitud meesõpilaste „korporatsioone“ või ka muidki „koondisi“, lõbunäljaseid härrakesikõlupäid ja n. n. „elumehi“, samuti nurgataguseid tantsuõhtuid ja kinniseid olenguid; selle tagajärg on märgatav loksumine õpinguis, kaasõpilaste nakatamine sellesama mürgiga, istuma-jäämine, sunnitud või vabatahtlik koolist lahkumine. Mis edasi sünnib, on teada: tüdruklaps-poisslaps võtab siis veel elust, mis ta oma närva ajuga võtta mõistab, kuni ta on muutunud nartsuks, millega buršelumeeski ega lõbunäljane naine enam oma suud ei pühi. Alul kohtled sellist noorukit veel kui kunagist tuttavat, hiljem aga on piinlik ja häbi temast, pöördud tast põlastavalt kõrvale.

Ja nii põletatakse oma noort elu, joostakse tormi vilkuvatele petteledele pimeduses, kuni lamatakse poolsurnuina nende kustuvas hämaruses!

On aeg vastu astuda iganenud burši-vaimule, noorte haiglastele, madalatele, prassihi-

mulistele ihadele. Terved natuurid võitlusele selle sissehiilunud taudi vastu!

Kui nüüdisaja terve vaimuga noored ei leia muid ideid, mille kasuks kulutada oma pakitsevat noorusenergiat, siis koondugu nad võitluseks burši-vaimu taudi vastu!

On selleks üheteistkümnend tund. Juba on suutnud see taud hävitada tuhandeid noori, õnnelikke eesti perekondi, sadandeid õitsevaid eesti talusid ja muid majapidamisi, koormata kameraadide kohustistega lihtsameelseid eesti kodanikke, lüüa lonkama eesti ühiskondlikku

aparatuuri, kõigutada tugevasti eestlase renomeed.

Keskkooli-noored! Harjutage endid võitluseks burši-vaimu vastu juba keskkoolis. Ja kui kord saate tundegeiks, lööge sarved vastu sellele vaimule ka korporatsioonides. Jätkugu teil julgust pühkida välja üliõpilaskoondistest see mürgistav balti-aadlilik kõnts!

Ja kui kord saate seltskonna juhtideks, siis jätkake armutut võitlust igasuguse ula-kultuuri vastu, mis on meie maa ja rahva hukatuseks.

Aug. Raud.

Surmasõit.

Oli tormine pime öö. Isegi majakatulukesi nähti vaevalt vilkuvat. Suured murdlained löid tugevasti mürtsudes vastu laevaseinu.

Kajutist kostus purjus laevameeste lallutamisi ja vandeid. Näis, nagu tunneks see purjus meeskond vaid rõõmu sellest tormist, kuigi neil surm peaaegu oli silmaga näha.

Kajutis valitses ääretu korralagedus. Siinsääl põrandal lebas tühje viinapudeleid, mis veeresid laeva kiikumisel ühest kajutiseinast teiseni, kokku puutudes tihti ja sünnitades klirinat, mis nagu hoiatushäire kostus kõneluse sekka. Laua ümber istusid neli meest. Sääl lauanurga taga istus hallipäine kapten, viinapudel käes, siludes vahetevahel teise käega üle takkunud habeme. Kapteni kõrval istus vana madrus, siis tüürimees ja keskealine mereväe ohvitser. Kajuti parempoolses nurgas koikul lebas üks noorem meeskonnast. See oli Agu Liibus. Ta vahtis lakke ja pingutas oma väsinud peajusid. Mõtles, kuulatas tühjade pudelite klirinat ja arvas iga kokkupõrke ajal kuulvat sõna: „Surmasõit! Sssuurmassõit!“ Vahel käis võpahtus ta kehast läbi.

Keegi ei rääkinud tükil ajal sõnakestki. Siis tõstis vana kapten pudeli suu juure, rüüpas ja sõnas:

„Küllap see meie surmasõit on! Saame, mis igatsesime.“

Koikullebaja tõstis pead.

„Jah, saame, mis igatsesime,“ mõtles ta, kuna kapten jätkas õige väsinud ja tüdinunud toonil:

„Näete, kaaslased, te teate, et mu juuksed on ausal meremehe viisil hallunud. Ju lapsena armastasin merd. Noorena hakkasin elama merele, asudes merimeheks, ja nüüd, nüüd tahan...“ — ta hää l värises tasa, ta külmile hallele silmile tekkis niiske läige, kuid ta karedad näojooned püsisid endiselt liikumatult, kui jätkas: „...tahan ka surra merel.“

Kõik lauasolijad vahtisid ükskõikselt enese ette maha. Agu Liibus vajutas näpud kõrvule.

Kui ta need jälle eemaldas, sõnas parajasti kapten:

„Teil kõigil oli palju kannatusi elus. Arvan, te ei kahetse, et võtsite minuga ette selle viimse sõidu, et ka surra merele.“

Tüürimees lausis:

„Mis võtsime ette, seda me ei kahetse. Oleme ju kõik tõelised merimehed. Oma elu ajal oleme lõbutsenud ja kannatanud, kurbused tihti uputanud viinasse, kuid täna öösi upume ise meres. Elagu meri!“

„Elagu, elagu!“

Lauasolijad tõstsid klaase.

Agu Liibus hüppas koikult kui välk. Must lokk hoidis end varjus tumedaile silmile, kui Agu kisandas, hüpates meeste ette:

„Ma ei taha veel surra, saage aru, tahan elada! Päästkem endid! Narrus niisugune sõit! Narrus! Narrus, ütlen ma. Kuulete! Nüüd tööle! Tüürimees kohe tüürile, kapten kohale ja otsime teed ellu. Mitte konutada siin ega oodata surma, või muidu...“

Ta vaikis hetkeks, lükkas juuksed silmilt, põrnitses vihaselt ühe otsast teise otsa; nähes aga, et keegi ei mõelnudki tema jutu järele toimida, sõnus:

„Ma lähen ise. Ise juhin laeva, ise otsin teed. Mina ei kuulu merele, ehkki olen niisama metsik ja tormine kui meri. Kuulun elule! Siis, kui olen otsas, siis võite surra meres.“

Kapten naeratas:

„Tõsi, poiss! Sulle peab andestama, sest oled noor. Kuid milleks siis tulid meiega? Sina ja Heiti olete ainukesed nii noored meie hulgast, veel alles elluastujad, kuid kavatsete lahkuda meiega, meiega, kelle juustes leidub halli. Vahest tahab veel Heitigi end päästa. Noorte mõtted ju lendlevad kui tuules. Võtke paat — ja mingel!“

Agu jooksis laevalaele. Niikaugemale, kui seletasid ta silmad, polnud näha mingeid majakatulukesi. Kuhu minna siis väikese paadiga? Ja ainult kahekesi, ei — vahest ka

üks. Oli ju mõistatis see heledajuukseline, sinisilmaline poiss. Ei arvanud Agu, et oli temagi niisamuti mõistatis kui Heiti. Kas tuleb Heiti? Parem vahest üldse mitte minna. Agu istus kastile, toetas pea kätele ja mõtles ikka ja jälle, milleks ja kuidas talle tuli selline mõte — jätta elu.

Kui leiaks ta jälle tee ellu, oleks rõõmus, lõbutseks. Kuid oli ainuke suur takistus — meri; see meri, mis vintsutas ja kõigutas laeva, möllas vihaselt tormihoos. Ei, seda merd Agu ei armastanud; sellele otsusele jõudis ta alles nüüd. Ta tõstis kui vannutades käed ja karjus tormihoosse:

„Ei, ma ei armasta sind, meril! Vihkan sind!”

Ja vajutades külmad, vihmast niisked käed kuumile meelegohile, kukkus ta jõuetult kastile tagasi.

Läbi tormimüha kuuldus lõõtspilli hääli ja laulu. — Teispool laevakajutit istus noor poiss. Ta mängis lõõtspilli ja laulis. Tuul sasis ta heledaid juukseid, rebis ta riiideid. Tuul katsus uluda üle ta lauluhäälest, kuid poiss ei näinud seda tähele panevat. Ta sinisilmade pilk viibis merel, tantsiskles lainetega. Ta näis olevat unustanud kõik enese ümber. Ta laulis ja mängis tormile, merele.

Agu vaid mõtiskeli. Siis kargas ta püsti. „Päästa, mis päästa on,” mõtles ta ja jooksis sinna, kust kostus lauluhääl.

Ent laev vajus juba, vesi tungis üle parda.

Agu jäi Heiti ette seisma. Teda pani imestama selle poisi igatsev vaade merele. Nii enesesse süvenenud oli Heiti, et ei pannud tähelegi Agu.

„Poiss, mida sa õige mõtled?” hüüdis Agu, kuna ta tumedad silmad väljahtasid imelikult.

„Mida's pean mõtlema? Mu mõtted on mu laulus ja laul kuulub merele,” vastas Heiti.

Vesi laevas tõusis. Heiti istus ikka, ei liigahtunudki.

„Räägi! Kas ei armasta sa siis elu?” küsis Agu häält kõvendades.

„See'p see ongi. Armastan elu ja armastan liialt merd, et talle mitte keelata seda, mida armastan kõige rohkem — see on mu elu.”

Heitil tungis vesi kaelani, ta ei teinud ainustki liigutust enda päästmiseks. Ta hoidis käed kõrgel ja mängis. Äkilise liigutusega haaras Agu talt lõõtspilli ja mängis vägevasti ja kõvasti hümeni elule, ehkki ta ise oli surmasuus.

Mõne hetke pärast aga polnud enam jälgegi laevast ega surmasõitjaist. Heljo.

Lahkuminek.

Varem olid need kaks tytarlast kahekesi. Ikka nemad: Siiru ja Miisu. Ega nad ise nagu teadnudki, et nad just olid kahekesi. Selle teadmiselega oleks olnud Siirul igav, ja Miisu alati nagu kartis, kui oldi ainult kahekesi. Miisu aga pidas sihilikult Siirut vanemaks, sest vanema inimesega oli alati julgem olla. Vahel kirjutas ta enda nime ja Siiru nime, Enda nime juurde märkis ta enda õige vanaduse, arvuga 14; teise nime juurde kirjutas ta aga suuremalt arvu 60. Nii vana pidi olema Siiru kui ta vanaema, siis oli mõnus tunne. Selle mõnusa tunde ga sulgeski Miisu silmad. Neil hetkil, kui ta istus sellises asendis: ettepoole kallutatud keha, punakad, nagu rabamullaga määrdu nud käed, surutud vastu lahja nägu, suletud silmad, riisus ta vahtu oma mõtete pajalt. Tahmunud mälestused pääsid valla ja hakkasid erksalt keerlema. Neil viivukesil Miisu unustas päeva ja öö. Öösi tundus, nagu polekski täieline öö, sest taoti libises kiiri valgusest. Päev ei tundunud täielise päevana, sest ajuti laskus rõhuvat pimedust. Vanaema kõhetu ja hädine kogu istus toanurgas. Mõtteis ilmnes ta samasena nagu tegelikultki.

Mälestused ykendasidki neid tytarlapsi. Nende kodukohtade põllud sää l kuski maal asetused lähistikku. Hoonelgi oli sugulust ja

yhist. Õlgatuseil reastusid sammalmättad nagu rohtunud peenrad. Raskeist puuryhma kaist koosnevad aiad sidusid kõike, suundudes põlluäärile ja metsa.

Mõlemad tytarlapsed mäletasid päeva, millal syndis otsustav pöörang. Aruteldi, askeldati, siunati auklisi teid ja sõideti viimaks mööda rabaääri — linna. Hirnahtas väsinud hobune koliseva vankri ees ja sookured pugesid kõrkjaisse. Pigemini nemadki oleksid pugenud sinna praksuvaisse kõrkjaisse. Sää l nad oleksid vallatelnud, käinud kohmakalt nagu kured ja hüpanud vilksalt nagu konnad. Ent vanker logises, hobune vedas ja inimene juhtis hobust — juhtis linna. Siin tunduski nii kitsas, miski ahistas ja muutis kohmetuks. Siin liikusid nad saamatult uulitsaid ja istusid norutades toas. Nad jutlesid selle üle, kas kodukohas on kõik pysinud endisena. Siiru rääkis, kuis need jändrikud puud sää l palu ääres õhtu poole palvele kummardunud, nagu oleks neile ohvrit toodud sää l, kus mattus päike palavikus värisedes oma lõõmavasse hyhibi vasse verre.

Siirus puhkes palavik. Äkki, aimamatult oli see puhkenud kõhnas tytarlapses. Palavik ei raugenud nii ruttu, kui ta oli alanud. Olles erutatud ja nõutu ladus Miisu kaaslasele vam-

museid. Kidur tytarlaps oleks peaaegu lämbunud. Ta nihutas enda värisedes Miisule lähemale, kuid see tõmbus võhikuna eemale. Nii olid nad yksteisele võõrad. Hetkil, millal selgus mõistus, täitus pea kurva ja õnnetu taituga oleviku kohutavusest ja haiguse paratamatusest. Syda soojenes Miisu abituist hoolitusist, ent paremust ei tulnud. Siirul oli valus. Igati tundis ta ainult valu.

„Ei tea, kas õitseval nurmel veel siristab rohutirts, keda otsides yles ei leia? Kas suriseb õites mardikas ja kõliseb ojakäänu taga karjakell? Kas oja vesi veel nii huvitavalt virvendab? Ei tea?“

Neil päevil astus Miisu ja Siiru vahele arst. Miisu silmitses teda hommikul, millal päikese kiirtevihk langes ovaalse ringina ta kulunud riietele ja haigele Siirule. Pleekunud ja nyhkunud riietega arst sai Miisule koduseks. Sellised riided olid nii lähedased. SääI laante ja palude vahel, kus üksik tee keerab taluõue, olid nad sagedased — just sellised pleekunud ja kulunud riided.

Arsti ravitsusel rauges palavik, kuid ärkas viha arsti vastu. Selliselt vihkas ta ka kodu sulast, kes teda kord oli ravitsenud päale oja kukkumist. Niisamuti oli ta teda kloppinud ja tuuseldanud kui arstki.

Siis Siiru ja Miisu ei rääkinud enam kodus. Miisu kiitis vana kõhetut arsti, kuna Siiru vaikis tusalalt. Ta vihkas seda papikest, kelle põsed olid nagu tohletanud kaalikad. Kui pyydis Miisu veel sulgeda silmi, et meenutada vanaema, siis trallitas Siiru ja häälitse rääguna. Killustus kahe tytarlapse tervikuline üksmeel. Noorukeil ununes kodu ja avaldus seni kitsas olnud ymbrus. Kui Miisu poodi läks, siis ytles ta ladusale poenaisele Siiru õige vanaduse, seletades enda luiskamise põhjuse, millele poenaine naeris ja lõppeks lausus: „Teie olite varemalt ikka alati kahekesi.“ Päale Miisu poest minekut targutas ta: „Vist kuri, sõge neile vahele läind, pea's seegi ei tule.“

Ainult valus oli Siirul ikkagi. Midagi praksus ja praksus, nagu praksub kuiv kõrkjas, kui sääI kõnnib kohmakas rabaelanik. H. P.

Blokk-noodi lehilt.

(Veste.)

Korralvuri ülesanne on enamjaolt igav, ühetooniline, tänamatu. Palju mugavam oleks vahetunnil puhata, vestelda ja meeleolu koguda järgmiseks tunniks. Aga kui on juba tarvis dežuurida, dežuurid ka — ükskõik kui hästi-halvasti.

Juba huvitavam on toetuda kuhugi, kust paistab silma kogu vahetunnil askelduv õpilaste kirju pere, ja kirjutada kõigest nähtust-kuuldust märkmeid oma blokk-nooti. See on üpris huvitavam, kui käia klassiuksi katsumas ja „lapsi“ manitsemas, et nad austaksid kooli kodukorda, mõnd neist isegi hirmu ja armuga klassist välja meelitamas-peletamas.

Eriti huvitavat materjali koguneb blokk-nooti, kui on nn. „saalikogumised“ kahekordse kellahelistamise järele. See juhtub esmaspäeviti, neljapäeviti, laupäeviti ja igasuguste aktuste puhul.

Preili inspektriisi õigustatud korraldusel peab nende ridade kirjutaja dežuurima igal laupäeval kogumisel saalis. Peale selle on juhtunud käesoleva õppeaasta kalendris see viga, et rida aktusi on paigutatud nende päevade peale, kui on minu dežuurimise kord, nimelt teisipäeviti ja laupäeviti. Nii olen olnud jõulu lõppaktuse korrapidaja, Tartu vabastamisepäeva aktuse korrapidaja, Vabariigi aastapäeva aktuse korrapidaja jne.

Ja vaene blokk-noot päris ägab nende aktuste märkmetest ja otsib kergendust oma saladuste avaldamiseks. Teate ju, et saladused on seni ikka rasked, kuni nad on avaldamata. Avaldatud, on nad juba mitme kanda ja seetõttu märgatavalt kergemad.

Kasustan käesolevaga juhust, kergendada veidi oma blokk-noodi saladustekoormat, avaldades mõndagi, mida tean seni vaid mina ja mu blokk-noot.

Kõigepealt need laupäevased kogumised, mis on määratud selleks, et kasvatada ja õpetada õpilasi kogusummas. Kõneleb enamasti kas härra direktor või preili inspektriis.

Minu positsioon on kokku rääkimata kujunenud saali tagumisesse otsa, kus asetsevad vanemad klassid, kuna saali eespool, nooremate klasside ridade vahel, liigub mu kolleegpreili. Ikka ja alati.

Nii siis olen vanemate klasside juures. Pöoran elektri põlema, kui see veel ei põle, ja sean siis enda nähtavale kohale, et kõik märkaksid mu autoriteetset kohalviibimist. Vahel liigun ka siia-sinna, kus nähtavasti minu kohalolek ei paista. Teen ka korraldusi, kui märkan, et asi nii ikka ei sobi. Kõne ajal muidugi ainult žestidega, miimikaga ja silmadega, nihutades end pisitasa nägematult-kuulmatult kikkivarvu ühest kohast teise. Panen ka blokk-noodi tööle.

O. & R.

Marjule.

Ja blokk-noot nüüd jutustabki, sest tema näeb-kuuleb ju sedasama mis minagi.

Kõigepealt ei võta vanemad klassid kuidagi omaks seda „kroonu oppust“, et read peavad täis olema, sirged ja korrapärased. Algab see korralagedus vasakul poolel muusikaklassi ukse kohalt, paremal poolel aga juba kolmanda akna kohalt, tagant loetult. Blokk-noot pomiseb: „Saadaks nad õige tükiks ajaks Kodukaitsesse või lotadeks, küll nad siis teaksid, mis on korralik reastumine!“ Aga mis see pomin ikka aitab! Ridu saab küll veidi korrigeerida, kuid mitte täies ulatuses reeglipärasada.

Elektrinupu all, seinäärt mööda on omaette rida, palistuseks teistele ridadele. See rida peab selleks jääma, sest seal nõjatuvad vastu sein „invalidid“ — neil on pead ja kõrid sidemeis, süda sedavõrd nõrk, et ei kannata välja päris püstiseismist. Sissekäigu ukse ees, Vc klassi seljataga, on jõuk hilinejaid — need on nii kohkunud oma esimesest puhastustulest all koridoris, et nende mõte enam ei taipagi mõistet: rida. Osa neist on poetunud tagaseina, ahju ja Vb vahele. Need tagaseljainimesed ei tunnusta siin ka mingit korda, olgu's vahest need, kes toetuvad vastu saali tagumist seinu — nemad on küll reas.

Paremal pool on mõni võimlemis-vahend: pikki madalaid pinke, paralleelpuud ja hüppepadi. Need on korralvalvurile pinnaks silmas, õpilastele aga väga ihaldatavaiks kasustamisattribuudeks. Kel „süda paha“ (raskeil ajal on ikka mõnedel süda paha) või kes isunevad ja jänunevad lakkamatult raamatutarkuse järele, need laskuvad neile madalaile pingele ja neelavad kibedasti-kibedasti üht rida teise järele, või konutavad niisama, juudas teab, milliseid mõtteid haududes. Saali keskpaiga pool seisjad löövad read nii tihedaks, et kas vannu või palu — mitte ei näe, kes nimelt seal pingil end varjab. Kõrgemat lendu taotlevad püüavad keksata aknalauale või asuvad püstijalu noile neetud pinkidele, mõni julgem ja uudishimulikum rebib enda isegi üles paralleelpuudele, kust aga korralvalvuri silm nad varssi maha hirmutab. Üliõnnelikkude nägudega on need, kes mahuvad hüppepadjale: nad on nüüd veerand pea võrra pikemad, on hea pehme seista ja korralvalvur ei ütle ka midagi. Viimased kohad okupeerib alati Vb, sest nende seisukoht on siin lähedal. Vb venitabki oma saba liiga pikaks, korraliku reasseismise puhul ei oleks neil üldse vaja saba moodustada. Et read juba aegsasti korrast ära läheksid, selle eest kannab hoolt Va ja nende eel seisev IVb.

Sellega ei ole öeldud, et eksimuste-register oleks saalikogumiste puhul juba läbi. Ei. Kõigepealt on see kogumine ise üks igavene sõda ja sõelumine, millest pole mingit selget

ülevaadet. Korralvalvurit just ei suruta küll kuhugi kägarasse, ent valvel peab ta küll olema, et mõni müks ei kukuks kogemata soovimatusse paika, sest ega trügija näe kõrvale, tal vaid seisab silmade ees ja südames oma ihaldatud koht saalis. On siis juba kõik enam-vähem saavutanud oma positsioonid, siis kestab kõva kõnelus, paiguti naer ja rõkkaminegi üle saali, kuni selle vaigistab kõneleja kantlisse ilmumine. Vaikimiselgi on kolm perioodi: esmajoones tugev sssss! kooris üle saali, siis sosinaks muutuv põmin ja alles siis vaikus. Kuid „era“ tehakse kõnegi ajal: kes sosistab midagi naabrile poolsulaval häälel, kes püüab kaasavõetud raamatusse piiluda, kes näpib mingi enda või teise atribuudi kallal, kes krõbistab midagi närida jne. — Kõneluse „aamen“ lööb vere uuesti pakitsema. Peaukse lähedal olijad tõstavad juba aegsasti jalgu, et parajal momendil sibama pista. Kaugemalolijad aga vajuvad laviiniks kahes suunas saali mõlemate uste poole. On hüüdeid, kiljatusi, suminat — kõike, mis süda soovib, kuni saal on minuti poolteisega tühi.

Teist laadi pilti pakub saal aktuste ajal. Siis on korralvalvuri blokk-noodil palju rohkem jutustada.

Esmajoones on enne aktust ilmatu jaht istekohtadele. Lüüakse segi kõik kohad. Paljud unustavad oma määratud postid ja lippavad, kuhu juhtub, võimalikult ettepoole. Suur hulk varustab ise endid istekohtadega, võtab kuskilt kõrvalruumist istme ja paigutab selle sinna, kuhu leiab olevat meeldiva. „Ridadest“ ja korralikust vahetrotuaarist pole sel puhul enam juttugi; sägarik siin, teine seal; siin tühi koht, seal tühi koht, seinääred muidugi hästi ära palistatud ja aknalauad kirjult garneeritud. Korralvalvuril pole muidugi enam kindlat ülevaadet; käib ringi nagu omapead kasvanud tihnikus, komistab portfelliges, ümberlükatud istmetele või mõnele muule esemele. Siin-seal kestab edasi äge võitlus kohtade pärast; on pressimisi, hõikeid, kilamist. Korralvalvuri hääl raugeb kui mässava mere mühinasse. Mõned, kes on jäänud istmeta, katsuvad sobitada end teistele sülle, kuid häda on selles, et uus kohata isik enda sülesistujale sülle sokutab, kuni viimaks sülesistujaid ridastikku saab juba neli-viis. Siis aga hakkab äqama pingilistuja ja paiskab terve sülesistujaterea kus see ja teine. Kära jälle küllalt. Mõnele on saanud see süllesokutamine päris maaniaks, kuigi ta peaks olema veendunud, et sellest ei tule midagi välja. Kaks kolmanda klassi tüsedaimat tüdrukut on harpunud: üks istub teisest pinki viis eespool, ja nüüd katsuvad nad kõvade hõigetega luua ühendust. Ei tea milleks, mis otstarbel, kuid äkki lendab ühe juurest teise juure kopsakas portfell, hoolimata sellest, kas

see satub selle kätte, kellele visati, või kukub mõne naabri turjale, pähe või paremal juhusel põrandale. Et ligemale pääsmine on võimatu, siis ei saa seda korralvurgiga kindlaks teha.

Aktuse algus lõpetab müra-kära traditsioonilises korras: sisin, põmin, vaikus. Umbes selsamal ajal puhastab korralvur turniredelid ja paralleelpuud sealkõlkujaist. Aknalauad jäävad aga kaetuks: need on okupeerinud V klassid ja need juba viibetele, silmapilgutamis-tele ja grimmassidele ei reageeri; isegi blokk-noodile jäävad nad ükskõikseiks; muudkui põrnitsevad oma kõrgustest alla. Offitsiaalne vaikus on küll saavutatud, kuid paljud on suutnud juba oma olemise teha nii mugavaks, et arugi ei saaks, et on aktus. Kõike ei tohi blokk-nootki rääkida, mis sünnib: on piinlik, kuigi ülesmääritud toiming on iseenesest mõnikord puhtlapselikult süütu. Aga mõnest nähtusest kõneleb ta siiski.

Üks kolmas klass on mugavustanud end saali tagaotsas ahjunurgas. On mingisugused vihud ees ja töö käib. Kui blokk-noot seda tegevust tahab jäädvustada, kaovad vihud. Kuid keegi on tervet seda tagafronti varustanud hernestega või mõne muu krõbiseva toiduainega: ei saa aru millega, kuid suud aina liiguvad ja kuulub üldist närimise-naginat. Kui blokk-noot hakkab ägedamalt tegelema, vaikib nagin ja suud jäävad seisma, kuid mitte jäädavalt. — Üks väike teise klassi tirts-plika vahib ikka üles paralleelpuudele nagu hingeõnnistuse-õrrele; aktusest ei kuule ta vist küll midagi — tal on hoopis muud huvid: kui aga tohiks, viskaks enda jalamaid sinna üles. — Kaks neljanda klassi tüdrukut loevad suurima rahuga juturaamatut: üks „Mahtra sõda“, teine mingit „LUB'i“. Korralvur võtab need käest ära, ja nüüd vahivad nad talle niisuguse näoga otsa, nagu oleks see teinud mingi selamatut lolluse. — Kaks neljanda klassi õpilast on asetanud enda eraldi teistest joonistuseklassi kõrgetele pinkidele. Üks istub liikumatult kui jumalakuju, käärdunud poolprofiilis teise poole. Teine aga on löönud enda küüru ja skitseerib innukalt kõrvalistuja portreed.

Ah, ah! Sellepärast see teine istubki nii madonnalikult! Kui korralvur läheneb neile, ei kõssagi nad oma toimingus. Alles siis, kui juuretuli ja teeb märkuse, et selline asi ikka ei sünni aktuse ajal, mühatab skitseerija imetelles: „Ega see ometi kedagi ei sega!“ Ja on piüdu ikkagi hiljemgi jätkata sedasama tegevust. — Kaks viienda klassi õpilast on pugenud ühe ja sellesama kampsuni alla, s. o. nad on võtnud selle kahekesi üle õlgade. Kampsun iseenesest on juba vana ja eriliste voorusteta (käisedki puuduvad); ei saa aru, miks nad mõlemad seda nii armastavad. Kampsunil on keeratud alumine pool ülespoole, käiseaugud ripuvad all, keset selgi — ja nii ollakse siis offitsiaalsel aktusel! Viimaks saab kampsun ainult ühe isiku valitsemisele. Ta ajab selle selga, aga nii, et nõõbid tulevad seljapoole. Naaber paneb need kinni, ja tüdruk poseerib siis sedaviisi offitsiaalsel aktusel. Alles seejärel, kui korralvur pärib õpilase nime, pannakse kampsun õieti selga. — Üks IIIc klassi „miss“, üks Va klassi eeskujulik õpilane ja üks Va klassi priimade-priima (kindlasti ise ka minister) teevad kõige suurema rahuga käsitööd. Kui laudakse langenute mälestust, tõusevad nad apaatselt püsti, ja selle lõppedes istuvad jälle rahulikult oma töö juure. Korralvuri märkus lõpetab kahe töö, üks Va kl. õpilane aga varjab enda teiste vahele, pöörab näo seina poole ja jätkab segamatult tööd.

Jne. jne. jne. — nii on need lood-asjad neil aktustel. Eks ole huvitav korralvuril ja ta blokk-noodil! Mis arvate?

Kui aga öeldakse aktuse lõppsõna ja teada on, et lõpuks tuleb midagi ühist ja ülevat, siis käib nagu elektrilaine läbi saalisolijate. — Korralvur nihutab enda peaukse lähedale selleks, et mõni elektriseerituim välk-inimesekene „enne aega“ välja ei lipsaks. — Kui on läbi lõppeks see suur ja ülevgi, puhkeb torm saalis, mille müha, koha ja kära sekka kuulub vaid kõrvulukustavaid pauke ümberkukkuvalt istmetelt. — Pärast aktust pakub istmete-räga saalis niisugust pilti, nagu oleks sõda siit üle käinud. Alter ego.

Käesoleva aasta 24. veebruari stipendiaadid-laureaadid.

Neljandat korda kuulutati välja 23. veebruaril — Eesti Vabariigi aastapäeva aktusel — T.T.G. õpetajate ja lastevanemate-komitee stipendiumid, kogusummas 150 krooni (õpetajate stipendium 100 kr. ja lastevanemate-komitee stip. 50 krooni).

Jaauarikuus olid õpetajad võtnud revideerimisele oma 24. veebruari stipendiumi kodukorra, milles tehti mõningaid õige olulisi muudatusi. Nimelt nähti ette parandatud ko-

dukorras stipendiumi jaotuse-võimalus ja piirati stipendiumi saajaid õpilasi III—V klassiga; samuti lisati kodukorra lõppu lisaparaagrahv, et stipendiumi-summast võib määrata ka toetust erakordsete juhtumite puhul õppetöös jõuduvale, hästikäituvale ja majanduslikult kehvale õpilasele. Piirdumine III—V klassiga on kodukorda sisse võetud sel otsustarbel, et stipendiaat-õpilane juba ke st v a l t oleks näidanud, et tal on silmapaistvaid või-

meid mingil alal, I ja II klasside kohta aga ei saa veel seda kestust väita.

Selle uuendatud kodukorra alusel toimuski käesoleva aasta õpetajate stipendiumi määramine.

Stipendiaatideks said: kirjanduse alal (lastevan.-kom. stip.) M a r e t S u i t s V b; muusika alal (õpetajate stip.) L y d i a L e s t a V a; Taagepera sanatooriumis ravimisel viibiv õpilane A l m e t a L u m i V b (viimane

õpetajate stipendiumi kodukorra viimase paragrahvi alusel). Iga stipendiumi suurus 50 krooni.

On väljaspool igasugust kahtlust, et stipendiumide määramine käesoleval aastal on toimunud väga kaalutlevalt ja õiglaselt.

„T.T.G.“ toimetuse jagab rahulolutundega sedasama arvamust ja läkitab oma südamlikke õnnitlusi äsjaseile laureaatile-stipendiaatile.

Kirjandusest.

L. Koidula „Ojamöldri“ algupärand avastatud.

Kaua kaheldi L. Koidula 1863. a. ilmunud jutustise „Ojamölder ja tema minia“ algupärasuses, kuna teos oma miljöoga ei olnud sugugi kooskõlas eesti orjaaegse eluga (teatavasti on jutustis seotud 1812. aastaga).

Nüüd on meie lugupeetud kirjanduseprofessoril Gustav Suits'ul korda läinud avastada „Ojamöldri“ algupärandit. Teos on peaaegu sõna-sõnalt tõlgitud saksa keelest. Autoriks on kuulsuseta saksa laste- ja rahvaraamatute septsitaja L. W ü r d i g. Jutustis, mida on kasustanud L. Koidula, on ilmunud sakslase O. W. v. Horn'i võrdlemisi tähtsuseta ajakirja „Die Maje“ esimeses aastakäigus, pealkirja all: „Auf der Grabenmühle oder Geld u. Herz“, a. 1858. Ajakirja „Die Maje“ aastakäik, milles leidis „Ojamöldri“ algupärand, on päevavalgele toodud käesoleva aasta jaanuarikuus Viljandi langes-

gümnaasiumi pööningult, millise õppeasutise raamatukogus on olnud kunagi selle ajakirja köide.

Olgu siinjüures tähendatud, et L. Koidula isa — J. W. Janssen — oli innukas O. W. v. Horn'i tõlkija (seni on avastatud Janssen'i jutustiste hulgas ligi 20 Horn'i originaali), ja L. Koidula on siis ka Horn'i väljaannete kaudu jõudnud ta kaastöölise L. Würdigi teoseni, millist meie „Emajõe ööbik“ pidas sobivaks „kirja panna“ ja välja anda oma nime all jutustiste esikteosena.

Ikka rohkem ja rohkem kitkutakse lehti ära meie vanaromantikute oreooli-pärgadest. Kreutzwald'i algupärandiks on jäänud vaid „Kalevipoeg“, Janssen'igi loomingu tõlkeiseloos on päevselge, Koidula tööde hulgas on avastatud juba terve rida tõlkeid ja seesama saatus ootab teisigi ärkamisaja kirjanikke.

A. R.

Keelenurk.

9. d - v a s t u o k s u s. — Yhelt poolt kirjutatakse „juurde, keelde, meelde, hoolde, äärde“, kus nende ridade kirjutaja arvates tuleks otsustavalt eelistada „juure, keele, hoole, ääre“: „astus mu juure, — tõlkis eesti keele, — tuli meele, — võttis oma hoole, — läks aia ääre“. Keeleajalooliselt on d siin vahel tarbetu ja see on sinna võetud lõuna-eesti keeles niisuguste vormide eeskujul ehk analoogial kui „varde, tõrde, laande, kaande“ jne., kus peab d olema, sest et see sääl kuulub tyvesse. Sõnades „juur, keel, meel, hool, äär“ on see d aga täitsa võõras element. Mõned aga tahavad siiski eelistada vorme „juurde, keelde“, öeldakse selguse pärast; aga nad unustavad, et meil on kindlasti yle tuhande sõna, kus niikuinii ei saa teha vahet genitiivi ja illatiivi vahel (näit. „saanite“ ja „astus saani“). Teiselt poolt aga jäetakse d vahelt lubamatult välja vormes, kus see kindlasti peab olema, nimelt vormes: „k ä ä n e d, p ö ö r e d, k ö n e k ä ä n u d e“, kus peab tingimata olema k ä ä n d e d, p ö ö r d e d, k ö n e k ä ä n -

d u d e. Nyidyses Eestis valitseb ju vastuoksusevaim.

10. L y h e m a j a p i k e m a i l l a t i i v i v a s t u o k s u s. — Sääl kus seda ei ole vaja, tarvitatakse illatiivis (sisseytlevas) -sse-lõppu: „ta läks öisesse õhku, — sattus soisesse kohta, — läksime Vanemuisesse (koguni Vanemuisesse!), — ta tegevus langes sellesse hädaohtlikusse ajajärku“, sest siin on õigem ja parem ytelda ilma sse-lõputa: „ta läks öise (III välde!) õhku, — sattus soise kohta, — läksime Vanemuise (III välde!), — ta tegevus langes sellesse hädaohtlikku ajajärku“; illatiivi moodustab lihtsalt sõnavormi kolmas välde.

Teiselt poolt aga jäetakse -sse enamasti ära, kus see yldreegli järele peaks olema: „Teekond Hispaania (parem Hispaaniasse), — teekond lõuna (parem lõunasse)“. Hääd ei ole ka illatiivid: (sattus) a j a l u k k u, (läks) r a a m a t u k o k k u. Siingi on parem: a j a l o o s s e, r a a m a t u k o g u s s e. (Järgneb.) Joh. Aavik.

Koolielu.

T.T.G. Õpilaspere valitsuse

koosolekul 22. II kell 16 arutati Õpilaspere aastapäeva puhul korraldatava piduliku aktuse kava.

C. R. Jakobson'i mälestusõhtu peetakse märtsi keskpaigu (eelmises „T.T.G.“ nris oli eksikombel märgitud 19. veebruar).

T.T.G. Kirjandusering

korraldas 18. skp. k. 17 referaat-koosoleku teemil „1930. a. „Looduse“ krooniste romaanide ülevaade.“ Refereeris Emma Lomp Vb. Sel koosolekul valiti ka novellivõistluse zürri järgmises koosseisus: dir. Roos, hr. Raud, Emma Lomp Vb, Salme Vannamb Vb, Endla Madrats Vc.

Koosolekul olid hrad õpetajad Roos ja Raud; õpilasi oli ligi 60.

Vilistlaste-õhtu

oli pühapäeval 14. II. Kava täitsid meesdoppelkvarteti laulud (K. Hermann'i „Jahilaul“, Törnpuu „Tervitus“, Saebelmann'i „Jahilaul“), vil. E. Luha laulusoolo (Kapi „Metsateel“ ja Puccini „Musetti valce oop. Bohème“), hr. E. Turgan'i viulisoolo (Dvožák-Kreisler'i „Slaavi tantsuviisid“ ja Kreisler'i „Hiina tamburiin“), deklamatsioonid K. Adralt, laulusoolo O. Lipult, polka õpilasilt E. Miitra'lt ja L. Morgen'ilt, soolotants („Serenaad“) õpil. V. Ratasepalt ja grupitants („Mass“) õpilasgruupilt — kolm viimast numbrit vil. P. Lindenau juhatusel. Meesdoppelkvartett, solistid ja deklamaator pakkusid lahkelt ka lisapalu. Ettekanded olid väga valitud ja täideti hästi. Lõppeks oli tants 18 nriga. — Publik, koosnev peamiselt noorrahvast, oleks võinud arvult suurem olla.

Lastevanemate-komitee pidu

peeti 21. veebr. õhtul. Kavas oli: Muusikaringi laulukoori ettekanded IVa kl. õpil. M. Epler'i juhatusel (K. Törnpuu „Uinu“, vene rahvaviisidel „Nataša“), deklamatsioon Vb kl. õpilaselt M. Suits'ult, klaveripala („Valssimpromptu“ — Fr. Liszt) IVc kl. õpilaselt V. Jurak'ult, soololaul pr. J. Rasta'lt („Hällilaul“ — eesti rahvaviis, seadn. E. Adajevsky, ja „Kes mind kuulab laulevada“ — H. Meri), plastikaettekanded Kunstiringi plastikarühma poolt vil. P. Lindenau juhatusel, duett pr. J. Rasta'lt ja prl. H. Jürgenstein'ilt („Aaria oop. „Padaemand“ — Tšaikovsky ja „Mu armastust tahaks“ — Fr. Mendelsohn) ja Max Dreyer'i ühevaatuseline komöödia „Unenäod“ lastevanemate poolt kombineeritud tegelastelt. — Osa ettekandeid ei küündinud rahuldava tasemeni. — Publikut oli keskmiselt.

Eesti Vabariigi 14. aastapäeva aktus

peeti 23. II kahe viimase tunni ajal. Avasõna ütles dir. J. Roos, mälestades selle lõpetades vabadusevõitluses langenud kangelasi. Seejärel lauldi püsti seistes harratsevalt: „Ligemal, Jumal, Sull“. Järgnes kolm laulu T.T.G. koorilt õpetaja P. Konsap'i juhatusel: „Maarahva, talupoega vaba maa“, „Isamaa ilu hoieldes“, „Mu isamaa on minu arm“. Aktuse-kõne pidas ajalooõpetaja J. Konks, mille järele esinesid kahe deklamatsiooniga M. Suits Vb ja E. Lomp Vb. Lühemaid ergutussõnu ütles noortele Õpilaspere vanem N. Ratasep. Siis teatas direktor Vabariigi aastapäeva stipendiaatide nimed ja ütles lõppsõnad. Tõsine ja tuumakas aktus lõppes hümniga „Mu isamaa, mu õnn ja rõõm“.

Vabaduspäeva rahvs.-aktus T. T. G.-s

korraldati 24. veebruaril kell 3 p. l. Osavõtjaid sellest aktusest oli ilmunud liigagi palju ja paratamatult leidis selle hulga rahva seas ka niisugust elementi, kes ainult rikkusid päeva meeleolu.

Saal oli inimesi niitelda kuhjaga täis, mis pärast kava kuulamine ja vaatamine osutus väga raskeks. Ja et „ajakirjanikkudele“ ka kohti polnud reserveeritud, siis pole mina süüdi, kui käesolev ülevaade on võib-olla pisut pinnaline. Niipalju ma igatahes kuulsin, et esimene pala oli üks orkestrimäng; kuna kavas seisis, et see pidi olema poeglaste gümnaasiumi orkestrilt, siis oletan, et see tõesti oli nii. Järgnevat härra dir. Roos'i avakõnet mul aga ei õnnestunud kuulda kõige parema tahtmise juures, nii et ka selle kohta ei tea ütelda, milles seisis ta sisu.

Meie kooli laulukoor esines nendesamade lauludega, mis kandis ette eelmisel päeval õpilaste aktusel, samuti kui järgnevat härra Konks'ugi kõne iseseisvuse mõttest keerles, niipalju kui mina kuulsin, umbes nendesamade mõtete ümber, mis eelmiselgi päeval. Plastika ettekannete kohta preili Treier'i juhatusel võin jälle ainult nende lõppemisel tekkiva tugeva aplausi põhjal ütelda, et need õnnestusid hästi. Õige korralikult sain ma kuulata preili Pruuden'i kõnet, ja ma pean ütleva, et see pidi kõneleja soovidele vastavalt tõesti mõtlema panema kuulajaid meie rahva seisukorra üle praegu ja seda kõigist väärnähtustest hoolimata sundima tunnistama võrratult eelistatavamaks selle olukorrast enne iseseisvuse saavutamist. Kõneleja lõpetas sooviga: ainult rohkem altruismi ja optimismi!

Õigusega teenis rohke kiiduavalduse rahvatantsu-grupp preili Lohuaru juhatusel, samuti täitsid deklamaatorid, Vb klassi õpilased M. Suits ja E. Lomp, hästi oma ülesande. Härra J. Roosli lõppsõnade ja piduliste ühislauluga „Eestimaa, mu isamaa“ lõppeski aktus.

V. M.

Kirjanduseringi referaat-õhtu 25. II k. 17.

Üle tüki aja võis 25. veebruari õhtul jälle õige rahuldatud meelega väljuda kooliruumest, sest ometi kord oli ühel koosolekul jälle märgata veidi elu ja kaasaelamist asjale. Härra A. Raud nimelt oli vaevaks võtnud Kirjanduseringile pidada referaadi teemil: „Isiku rõivastis ja tema psühholoogiline „mina““, ja sellele referaadile, mis ükski oli juba väärt, et seda huviga kuulata, järgnesid vaidlused ja mõttevahetused, milliseid vähemalt tänavuse aasta jooksul küll pole koolis võimalust olnud kuulda. Huvitavamaks vaidlusküsimus osutus vormirõivastise mõju isiku psühholoogiale ja küsimus, kas inimese rõivastise ja välimuse järele võib mingit järeldust teha tema iseloomu kohta.

V. M.

IIIb teeõhtu 7. II 32.

Ülitähtsa ja asjaliku näoga ladina keele tunnist osavõttes (kuigi mõttetud muid alasis ründasid), kõlab kõrvu korraga imeliselt tuttavakõlaline verb: iubeo, iussi (hm!), iussum, mis kuidagi seletamatul põhjusel meenutab möödunud teeõdangut. See viimane saabus siiski pärast nii mõningaid heitlusi ja võitlusi, kuna see tahtis olla omapärane ja erinev varemoluist.

Kes lähendab mõistatise, kes toob selgust teadmatusesse? Kes ütleb, miks alati veetleb kõik vastne ja enneolematu? Teeõhtud on iga klassi ajaloos traditsiooniks, ent et meie kooliruumes oleks neist õhtuist osa võtnud ka teise kooli noorukeid — pole varem juhtunud. (On küll. Toimetus.) Selle tundmatu ala avastas IIIb klass, veetes mõnusa õhtu teelauas lugupeetud pedagoogide ja H. T. G. vastava klassi õppuritega.

Õhtu rahaldas kõigiti, meeoleolu oli näivalt kõigil ülev, kuigi õpilasi kurvastas asjaolu, et oli ilmunud võrdlemisi vähe pedagooge.

„Iga algus on raske,“ osutus faktiks ka sel õhtul. Iga tütarlaps oli ümbritsenud enda väerika jahedusega, kui saabusid külalised teisest koolist. Seetõttu näisid väljavaated lõbusaks ning mugavaks õhtuks üsna lootusetud. Ent lauas muutus olukord hoopis. Oli see mõjustatud kuumast teest või oldi vahepeal juba lähemalt tutvutud; ent peagi segunes naerurõkatusi kõnesuminaga. Elav kirjavahetus muutus sageli nii valdavaks, et kasustades sil-

mapilku vaheajast „sõnasõjas“, leiti klaasist juba külmumispunktini jahtunud tee. Polnud liiga palju aega raisata kõhukõhkimisele, sest valsi võluhelid meelitasid meid tantsukeerisesse.

Üldine elavus ja tegelemishoog kõikidele ei meeldinud. Oli tütarlapsi, kes eelistasid unistada eraldatult mugava toa hämaruses, ja leidis neile sobivaid partnereid ka ka külaliste seas. Kuid päris rahule „erakuid“ siiski ei jäetud: mõni uudishimulik hävitas wallatult hämarusidüllil, süüdates elektri.

„Viimne valssi!“ See hüüe löikas teravalt ja valusalt kui kirurgi nuga südamesse. Tujuküllane õhtu kestis vaid kella üheksani, millal lahkuti lohutava lausega: „Lahkumine on peat-sene jälleägemine!“

Juula.

Uus kaaneilustis,

mida hakkame tarvitama käesolevast nr-st, on Elmira Manna't IVc kl.

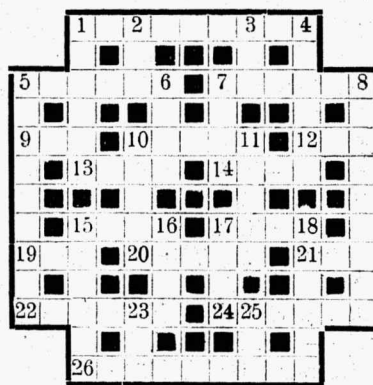
Järgmine „T. T. G.“ number

ilmub Opilaspere aastapäevaks suurendatud lehekülgede arvuga, värvitrukis ja rohkete pil-tidega.

Kirjavastuseid.

T—d ja „Yks viiestsajast“. — Teil on õigus, kuid peame jätma taktilistel põhjustel avaldamata.

Hinnamõistatis nr. 7.

Vasemalt paremale: 1. Eesti kirjanik. 5. Mardikas (Gyrinus). 7. Taim. 9. Talent. 10. Spordiriist. 12. Ünenägu. 13. Närija loom. 14. Äritsemisekoht. 15. Terariist. 17. Tartu tähtsaim kodanik. 19. Kütis. 20. Aedtaim. 21. Meel, mõistus. 22. Mis tarvis teha, kui on kiire. 24. Mereloom. 26. Pahasti, kiusavalt laulma.

Ülalt alla: 1. Riigivalitseja nimetus. 2. Insekt. 3. Aedtaim. 4. Majariist. 5. Rahvalaule ette kandma. 7. Tuba. 8. Maakond Itaalias. 10. Nõu. 11. Hobuseriist. 15. Meesterahva nimi. 16. Koduloom. 17. Eesti kirjanik. 18. Jäljend. 23. Jook. 25. Õhtune kiirtekuma laotuses.

Õigete mõistatajate vahel loositakse välja 10. märtsil s. a. Leo Nikulin'i „Saladuste müüjad“.